

III

(Sagatavošanā esoši tiesību akti)

REVĪZIJAS PALĀTA

ATZINUMS Nr. 1/2018

(saskaņā ar LESD 322. panta 1. punkta a) apakšpunktu)

attiecībā uz 2018. gada 2. maija priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par Savienības budžeta aizsardzību vispārēju trūkumu gadījumā saistībā ar tiesiskumu dalībvalstīs

(2018/C 291/01)

SATURS

	<i>Punkts</i>	<i>Lappuse</i>
IEVADS	1. – 8.	2
Vispārīga informācija	1. – 4.	2
Komisijas priekšlikums	5. – 8.	3
VISPĀRĪGAS PIEZĪMES	9. – 18.	3
Galvenais mērķis aizsargāt Savienības budžetu.	9. – 11.	3
Jauns mehānisms, kas Komisijai piešķir lielu rīcības brīvību	12. – 16.	4
Konkrētas apspriešanās ar ieinteresētajām personām nav notikušas	17.	4
Nav veikts ietekmes novērtējums	18.	4
ĪPAŠAS PIEZĪMES	19. – 30.	5
Norādījumu avoti un kritēriji nav skaidri formulēti.	19. – 23.	5
Komisijai nav noteiktu termiņu	24.	6
Komisijai nav skaidra pienākuma izvērtēt iespēju atcelt pasākumus pēc pašas iniciatīvas	25.	6
Nav prasības, kas liktu Komisijai novērtēt potenciālo ietekmi uz galasaņēmējiem un valsts budžetu.	26. – 29.	6
Sadarbība ar Eiropas Prokuratūru neattiecas uz visām dalībvalstīm	30.	7

EIROPAS SAVIENĪBAS REVĪZIJAS PALĀTA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību (LESD) un jo īpaši tā 322. panta 1. punkta a) apakšpunktu, kā arī Eiropas Atomenerģijas kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 106.a pantu,

ņemot vērā Komisijas priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par Savienības budžeta aizsardzību vispārēju trūkumu gadījumā saistībā ar tiesiskumu dalībvalstīs ("Priekšlikums") (1),

ņemot vērā Palātā 2018. gada 14. maijā saņemto Komisijas lūgumu sniegt atzinumu par iepriekš minēto 2018. gada 2. maija Priekšlikumu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO ATZINUMU.

IEVADS

Vispārīga informācija

1. Komisijas 2014. gada paziņojumā "Jauns ES mehānisms tiesiskuma nostiprināšanai" (2) izklāstīts jauns mehānisms efektīvai un saskaņotai tiesiskuma aizsardzībai visās dalībvalstīs. Šis mehānisms paredz struktūru, ko var izmantot situācijā, ja ir sistēmiski draudi tiesiskumam, un to atrisināt, cenšoties novērst turpmākus draudus tiesiskumam dalībvalstīs, pirms tiek izpildīti kritēriji tā mehānisma izmantošanai, kas paredzēts Līguma par Eiropas Savienību (LES) 7. pantā. Ar paziņojumā minēto mehānismu ir paredzēts papildināt LES 7. pantā minētos mehānismus, un tas neskar pārkāpuma procedūras izmantošanu saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 258. pantu.

2. Komisijas 2018. gada paziņojumā "Jauna un moderna Eiropas Savienības daudzgadu finanšu shēma, kura efektīvi īsteno tās prioritātes pēc 2020. gada" (3) paskaidrots, ka "Savienība ir tiesību kopiena, un tās vērtības veido tās pastāvēšanas pamatu. Tās caurauz visu tās tiesisko un institucionālo struktūru un visas politikas jomas un programmas. Tāpēc šo vērtību ievērošana ir jānodrošina visās Savienības politikas jomās. Tas ietver ES budžetu, kurā pamatvērtību ievērošana ir būtisks priekšnosacījums, lai nodrošinātu pareizu finanšu pārvaldību un efektīvu ES finansējumu. Tiesiskuma ievērošana ir svarīga Eiropas pilsoņiem, kā arī uzņēmumu iniciatīvām, inovācijai un ieguldījumiem. Eiropas ekonomika vislabāk attīstās, ja tiesiskajā un institucionālajā sistēmā tiek pilnībā ievērotas Savienības kopējās vērtības."

3. 2018. gada 14. martā Eiropas Parlaments aicināja "Komisiju ierosināt mehānismu, kas ļautu finansiāli ietekmēt dalībvalstis, kuras neievēro Līguma par Eiropas Savienību (LES) 2. pantā noteiktās vērtības; tomēr brīdina, ka noteikumu pārkāpumi nekādā gadījumā nedrīkst ietekmēt Savienības budžeta līdzekļu galīgos saņēmējus, kuri par šiem pārkāpumiem nav atbildīgi". Tas "tādēļ pauž pārliecību, ka Savienības budžets nav piemērots instruments, ar kuru reaģēt uz LES 2. panta neievērošanu, un ka jebkādas iespējamās finansiālās sekas būtu jāuzņemas attiecīgajai dalībvalstij neatkarīgi no budžeta izpildes" (4).

4. Komisija uzskata, ka "pašlaik nav tāda mehānisma, kas aizsargātu ES nodokļu maksātāju naudu, ja dalībvalstī vērojami trūkumi saistībā ar tiesiskumu" (5). Saskaņā ar pašreizējiem noteikumiem dalībvalstīm ir jāpierāda, ka to pārvaldības un kontroles sistēmas un procedūras ES līdzekļu īstenošanai pietiekami aizsargā Savienības finanšu intereses (6), pretējā gadījumā Komisija veic korektīvus pasākumus (piemēram, aptur maksājumus vai piemēro finanšu korekcijas). Ja Komisija konstatē ES tiesību aktu pārkāpumus, tā var sākt pienākumu pārkāpumu procedūru, pamatojoties uz LESD 258. pantu. Turklāt, ja dalībvalsts neievēro LES 2. pantā minētās pamatvērtības, tostarp tiesiskumu, Komisija var ierosināt LES 7. pantā minēto mehānismu, kas galarezultātā vai novest pie dažu tiesību atņemšanas (ietverot balsošanas tiesības/balsstiesības Padomē, sk. 15. punktu).

(1) COM(2018) 324 final, 2.5.2018.

(2) COM(2014) 158 final, 11.3.2014.

(3) COM(2018) 98 final, 14.2.2018.

(4) Eiropas Parlamenta 2018. gada 14. marta rezolūcija par nākamo DFS: Parlamenta nostājas sagatavošana attiecībā uz DFS laikposmam pēc 2020. gada (2017/2052(INI)).

(5) Sk. Komisijas brošūru "ES budžets nākotnei – pareiza finanšu pārvaldība un tiesiskums", <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/20d5496b-526a-11e8-be1d-01aa75ed71a1/language-lv>

(6) Saskaņā ar 59. panta 2. punktu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (EU, Euratom) Nr. 966/2012 (Finanšu regula) (OV L 298, 26.10.2012., 1. lpp.), "Pildot ar budžeta izpildi saistītus uzdevumus, dalībvalstis veic visus vajadzīgos pasākumus, tostarp likumdošanas, regulatīvos un administratīvos pasākumus, lai aizsargātu Savienības finanšu intereses. (..)"

Komisijas priekšlikums

5. Ņemot vērā Priekšlikuma galveno mērķi sekmēt ES budžeta pareizu izpildi, Komisija ir izvēlējusies Līguma par ES darbību (LESD) 322. panta 1. punkta a) apakšpunktu, kas ir arī Finanšu regulas juridiskais pamats. Priekšlikums ir atsevišķa regula 2021.–2027. gada daudzgažu finanšu shēmas regulējuma paketē.

6. Konkrētāk Komisijas priekšlikuma nolūks ir izveidot “noteikumus, kas ir nepieciešami Savienības budžeta aizsardzībai vispārēju trūkumu gadījumā saistībā ar tiesiskumu dalībvalstīs”, ja šādi trūkumi negatīvi ietekmē vai apdraud pareizas finanšu pārvaldības principus vai Savienības finanšu interešu aizsardzību. Tādējādi tas dod Komisijai tiesības ierosināt procedūru vēl pirms šo risku materializēšanās. Palielinot aizsardzību pret iespējamu valsts iestāžu praksi vai bezdarbību, kas negatīvi ietekmē tiesiskumu, ir iecerēts, ka Priekšlikumam būs pozitīvs iespaids uz ES budžeta pareizu finanšu pārvaldību.

7. Priekšlikums nosaka, ka Komisija pēc tam, kad ir ņemusi vērā no attiecīgās dalībvalsts saņemto informāciju un apsvērumus, iesniedz Padomei priekšlikumu īstenošanas aktam par attiecīgiem pasākumiem (atkarībā no tā, kāda ir vispārējā trūkuma saistībā ar tiesiskumu būtība, smagums un apmērs). Tiek uzskatīts, ka Padome šo priekšlikumu ir pieņēmusi, ja vien tā ar kvalificētu balsu vairākumu nenolemj noraidīt vai grozīt Komisijas priekšlikumu viena mēneša laikā. Attiecīgie pasākumi var būt pilnīga vai daļēja dalībvalsts piekļuves ES finansējumam apturēšana, samazināšana vai ierobežošana.

8. Priekšlikums nosaka, ka Komisijai ir jāizvērtē situācija, ja attiecīgā dalībvalsts ir iesniegusi pierādījumus, kas liecina, ka konstatētie vispārējie trūkumi ir novērsti vai beiguši pastāvēt pilnībā vai daļēji, un, ja novērtējums ir pozitīvs, tai ir jāiesniedz Padomei priekšlikums pieņemt lēmumu par šo pasākumu pilnīgu vai daļēju atcelšanu. Ja šāds lēmums netiek pieņemts līdz n+2 gadam, tad apturētās n gada saistības attiecīgajai dalībvalstij tiek neatgriezēniski zaudētas.

VISPĀRĪGAS PIEZĪMES

Galvenais mērķis aizsargāt Savienības budžetu

9. Mēs atzinīgi vērtējam Komisijas likumdošanas iniciatīvu, kuras nolūks ir aizsargāt Savienības budžetu pret vispārējiem trūkumiem saistībā ar tiesiskumu (sk. **1. izcēlumu**) dalībvalstī, kuri ietekmē vai draud ietekmēt pareizu finanšu pārvaldību vai Savienības finanšu interešu aizsardzību.

1. izcēlums. Tiesiskums Savienībā

Eiropas Savienības Tiesas un Eiropas Cilvēktiesību tiesas judikatūrā, kā arī Eiropas Padomes pieņemtajos dokumentos, kas balstās īpaši uz Venēcijas komisijas pieredzi, ir norādījumi par tiesiskuma – vienas no kopējām ES vērtībām – pamatnozīmi saskaņā ar LES 2. pantu.

Tiesiskuma principi ietver likumību, kas nozīmē tiesību aktu ieviešanas pārredzamu, pārskatatbildīgu, demokrātisku un plurālistisku procesu; juridisko noteiktību; izpildvaras patvaļīgas rīcības aizliegumu; neatkarīgas un objektīvas tiesas; efektīvu izskatīšanu tiesā, tostarp pamattiesību ievērošanu, un vienlīdzību likuma priekšā.

10. Mēs atzīmējam, ka Komisija pamato ierosināto mehānismu ar nepieciešamību ievērot tiesiskumu, kas ir priekšnoteikums tam, lai nodrošinātu atbilstību ES līdzekļu pareizas finanšu pārvaldības principiem. Mēs piekrītam Komisijas nostājai, ka nelikumīgi un patvaļīgi lēmumi, kurus pieņem par līdzekļu pārvaldību un izskatīšanu tiesā atbildīgās valsts iestādes, varētu kaitēt Savienības finanšu interesēm.

11. Mēs pārstāvam Savienības augstāko revīzijas iestādi un atzīstam, ka visu ES pilsoņu un valstu iestāžu palāvība uz tiesiskuma faktiski īstenošanu ir jo īpaši svarīga ES turpmākai virzībai uz “brīvības, drošības un tiesiskuma telpu bez iekšējām robežām” ⁽¹⁾. Mēs arī atzīstam, ka tiesu iestāžu neatkarība un objektivitāte ir būtiski svarīgas, lai nodrošinātu pareizu finanšu pārvaldību un ES budžeta aizsardzību, īpaši attiecībā uz tiesu lēmumu izpildi saistībā ar tiesā iesniegtām prasībām, cīņu pret krāpšanu un saistībā ar citām likumīgām ES interesēm.

⁽¹⁾ LES 3. panta 2. punkts un LESD 67. pants; COM(2014) 158 final, 11.3.2014.

Jauns mehānisms, kas Komisijai piešķir lielu rīcības brīvību

12. Mēs atzīmējam, ka ierosinātais mehānisms tā mērķa, tvēruma un iespējamo pasākumu spektra ziņā ir konkrētāks nekā LES 7. pantā minētie mehānismi un to var ātrāk piemērot. Regulas projekts šajā procesā piešķir Komisijai lielāku rīcības brīvību nekā pašreizējie noteikumi, ar kuriem apkarro LES 2. pantā noteikto pamatvērtību neievērošanu.

13. Komisija var sākt procedūru, ja konstatē, ka tai ir "pamatoti iemesli" uzskatīt, ka Priekšlikuma 3. panta nosacījumi ir izpildīti. Sākot procedūru, Komisija var ņemt vērā visu attiecīgo informāciju, kas minēta Priekšlikuma 12. apsvērumā, tostarp ES Tiesas spriedumus, Revīzijas palātas ziņojumus un attiecīgo starptautisko organizāciju secinājumus un ieteikumus (sk. 19. punktu). Tomēr kritēriji procedūras uzsākšanai un kvalitatīvam novērtējumam nav skaidri definēti (sk. 20.–23. punktu).

14. Reaģējot uz Komisijas konstatējumiem, attiecīgā dalībvalsts sniedz visu prasīto informāciju un var iesniegt savus apsvērumus, kurus Komisijai jāņem vērā. Komisija izlemj, kāds pasākums katrā atsevišķā gadījumā ir piemērojams. Priekšlikumā noteikts, ka Komisija to dara saskaņā ar proporcionalitātes principu un novērtē katru gadījumu atsevišķi (nopietnība, laiks, ilgums, atkārtošanās, minētās rīcības nodoms un sadarbības līmenis, kā arī minētā trūkuma ietekme uz attiecīgajiem ES līdzekļiem). Tomēr kritēriji pasākumu izvēlei un to apmēram arī nav skaidri definēti (sk. 20. punktu).

15. LES 7. pantā prasīts, lai Padome ar četru piektdaļu balsu vairākumu konstatē drošu varbūtību, ka ir nopietni pārkāptas 2. pantā minētās vērtības. Turklāt saskaņā ar šo pantu Eiropadomei vienbalsīgi – pamatojoties uz Komisijas priekšlikumu un pēc Eiropas Parlamenta piekrišanas – jākonstatē, ka dalībvalsts vairākkārt nopietni pārkāpusi 2. pantā minētās vērtības. Pēc tam, kad tas konstatēts, Padome ar kvalificētu balsu vairākumu var apturēt dažas attiecīgās dalībvalsts tiesības, tostarp balsstiesības Padomē. Taču šajā ierosinātajā mehānismā Komisijas priekšlikumu uzskata par pieņemtu, ja vien Padome to nav noraidījusi vai grozījusi. Komisijas priekšlikuma bloķēšanai būtu vajadzīgs Padomes balsu kvalificēts vairākums viena mēneša laikā ("apvērsta kvalificēta vairākuma balsojums"). Eiropas Parlaments būtu tikai jāinformē par visiem ierosinātajiem vai pieņemtajiem pasākumiem.

16. Tas, ka nav kritēriju svarīgiem un izšķirošiem lēmumiem, īstenojot ierosināto regulu, un Komisijas priekšlikuma pieņemšana ar apvērsto kvalificēta vairākuma balsojumu Padomē sekmē rīcības brīvību, kas Komisijai paredzēta Priekšlikumā.

Konkrētas apspriešanās ar ieinteresētajām personām nav notikušas

17. LES 11. panta 3. punktā Komisijai prasīts veikt "plašas konsultācijas ar ieinteresētajām pusēm, lai nodrošinātu Savienības darbību saskaņotību un pārredzamību". Konkrētāk, Līgumam pievienotā 2. protokola par subsidiaritātes principa un proporcionalitātes principa piemērošanu 2. pantā noteikts, ka "pirms iesniegt priekšlikumu par kādu legīslatīvo aktu, Komisija veic vispusīgas konsultācijas". Kaut arī mēs atzīstam, ka šis jautājums ir ticis plaši apspriests, tostarp Eiropas Parlamentā un Padomē, uzskatām, ka pirms Priekšlikuma publicēšanas Komisijai būtu bijis ļoti svarīgi apspriesties ar konkrētām ieinteresētajām personām.

Nav veikts ietekmes novērtējums

18. Saskaņā ar Iestāžu nolīgumu par labāku likumdošanas procesu Komisija veic ietekmes novērtējumus savām legīslatīvajām un nelegīslatīvajām iniciatīvām, deleģētajiem aktiem un īstenošanas pasākumiem, kuri, sagaidāms, būtiski ietekmēs ekonomiku, vidi un sociālo jomu. Neraugoties uz potenciālo ietekmi uz galasaņēmējiem (sk. 26. punktu) un faktu, ka uz atsevišķām budžeta daļām, šķiet, mehānisms neattieksies (sk. 28. punktu), mēs atzīmējam, ka nebija veikts ietekmes novērtējums. Komisija uzskata, ka noteikumi, kas pieņemti saskaņā ar LESD 322. pantu, sniedz vispārēju satvaru izdevumu programmu īstenošanai, un tas nozīmē, ka nav tiešas ietekmes uz ekonomiku, vidi un sociālo jomu, kuru būtu lietderīgi analizēt. Savukārt mēs uzskatām, ka ietekmes novērtēšana pirms Priekšlikuma publicēšanas būtu ļāvusi likumdošanas struktūrām pieņemt labāk informētus lēmumus.

ĪPAŠAS PIEZĪMES

Norādījumu avoti un kritēriji nav skaidri formulēti

19. Priekšlikumā nav skaidri formulēts, kurus pieejamos norādījumu avotus Komisijai jāizmanto kvalitatīvu novērtējumu veikšanai, lai konstatētu vispārēju trūkumu saistībā ar tiesiskumu, kas apdraud pareizu finanšu pārvaldību. Tajā tikai teikts, ka Komisija var balstīt savu novērtējumu uz informāciju no visiem pieejamiem avotiem. Mēs uzskatām, ka skaidrāks formulējums uzlabotu ierosinātā mehānisma pārredzamību, izsekojamību un pārbaudāmību, kā arī juridisko noteiktību un mazinātu ierosināto Komisijai piešķiramo izpildu pilnvaru patvaļīgumu. Daži iespējamie norādījumu avoti minēti **2. izcēlumā**.

2. izcēlums. Iespējamo norādījumu avotu piemēri

Komisija varētu atrast norādījumu avotus ES pievienošanās sarunu 23. sadaļā (Tiesu iestādes un pamattiesības) un 24. sadaļā (Tiesiskums, brīvība un drošība), kā arī izmantot sadarbības un pārbaudes mehānismu (SPM) Bulgārijai un Rumānijai, kas tika izveidots, lai novērstu trūkumus tiesu reformas, korupcijas vai organizētās noziedzības apkarošanas jomā. Pārējie iespējamie būtiskie avotu vai norādījumu piemēri ir Venēcijas komisijas izveidotais tiesiskas valsts kritēriju saraksts; Eiropas Padomes ieteikums par tiesnešu neatkarību, efektivitāti un pienākumiem (CM/Rec (2010)12), Venēcijas komisijas ziņojums par tiesu sistēmas neatkarību, I daļa "Tiesnešu neatkarība" (CDL-AD(2010)004) un Venēcijas komisijas ziņojuma II daļa "Prokuratūra"(CDL-AD(2010)040).

20. Priekšlikuma 4. panta 3. punktā noteikts, ka veiktie pasākumi ir samērīgi ar vispārējā trūkuma saistībā ar tiesiskumu būtību, smagumu un apmēru. Proporcionalitāte jānodrošina, ņemot vērā situācijas nopietnību, tās ilgumu un atkārtosanos, nodomu un dalībvalsts sadarbības līmeni, kā arī vispārējā trūkuma ietekmi uz attiecīgajiem ES līdzekļiem.

21. Ierosinātie pasākumi arī "iespēju robežās vērsti uz Savienības darbībām, kuras skar vai var skart minētais trūkums". Tomēr nav formulēti precīzi kritēriji svarīgiem un izšķirošiem lēmumiem, tādiem kā procedūras sākšana vai pasākumu izvēle un to apmēra noteikšana, bet tas nenodrošina noteikumu konsekventu piemērošanu.

22. Komisija uzskata, ka vēl izvērstāki kritēriji nav nepieciešami un to detalizēšana varētu mazināt produktivitāti, jo vispārēji trūkumi saistībā ar tiesiskumu ir jānosaka, pamatojoties uz kvalitatīviem novērtējumiem, kas neļauj izmantot kvantitatīvus kritērijus. Jebkāda kvantitatīva pieeja būtiski vājinātu mehānismu, jo pastāvētu risks neietvert visus iespējamus gadījumus. Turklāt tā iebilst, ka pierādīšanas pienākums saistībā ar tās kvalitatīvo novērtējumu, kurš var tikt izskatīts tiesā, gulstas uz Komisiju un Padomi.

23. Revīzijās, ko esam veikuši saistībā ar pārmērīga deficīta procedūru un makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūru (¹), mēs konstatējam, ka eksistē skaidri kritēriji, kas mums ļāva secināt, ka abu procedūru konsekventā un pārredzamā piemērošanā ir nepilnības. Atsaucoties uz savu pieredzi, mēs uzskatām, ka ir nepieciešams izstrādāt kritērijus, kas ļautu kritiski izvērtēt noteikumu piemērošanas konsekveni, lai nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi pret dalībvalstīm gadījumā, kad vispārēji trūkumi saistībā ar tiesiskumu apdraud pareizu finanšu pārvaldību.

1. ieteikums

Mēs iesakām likumdošanas struktūrām vai nu ierosinātājā regulā vai iespējamajos īstenošanas noteikumos formulēt skaidrus un konkrētus kritērijus, kas ļauj noteikt, kas ir vispārējs trūkums saistībā ar tiesiskumu, kurš apdraud pareizu finanšu pārvaldību, un ļauj noteikt pasākumu apmēru. Formulējot šos kritērijus, jāņem vērā norādījumu avoti, kurus Komisija izmantoja ES iestāšanās sarunu kontekstā, kā arī sadarbības un pārbaudes mehānisms, kas ļauj izsekot dalībvalsts progresam.

(¹) Īpašais ziņojums Nr. 10/2016 "Lai nodrošinātu pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras efektīvu īstenošanu, ir vajadzīgi turpmāki uzlabojumi" un īpašais ziņojums Nr. 3/2018 "Makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūras (MNNP) revīzija".

Komisijai nav noteiktu termiņu

24. Neraugoties uz to, ka Komisijai termiņš nav norādīts, regulas projektā ir stingri noteikts termiņš, kādā attiecīgajai dalībvalstij ir jāatbild uz Komisijas paziņojumu (ne vēlāk kā mēneša laikā) un kādā Padomei ir jānoraida ierosinātais lēmums ar kvalificētu balsu vairākumu (mēneša laikā). Mēs atzīmējam, ka Līgumā nav noteikts termiņš LES 7. pantā minētajam mehānismam vai LESD 258. pantā minētajai pārkāpumu procedūrai. Komisija mūs informēja, ka tai jebkurā gadījumā ir pienākums rīkoties samērīgā termiņā ⁽¹⁾.

2. ieteikums

Mēs iesakām likumdošanas struktūrām noteikt pamatu termiņam, kādā attiecīgajai dalībvalstij ir jāsniedz prasītā informācija, un piemērotā gadījumā ieviest līdzīgu termiņu Komisijai, piemēram, attiecībā uz pasākumu atcelšanu gadījumā, ja pakārtotie vispārējie trūkumi vairs nepastāv.

Komisijai nav skaidra pienākuma izvērtēt iespēju atcelt pasākumus pēc pašas iniciatīvas

25. Saskaņā ar Priekšlikuma 6. panta 2. punktu Komisijai ir pienākums veikt novērtēšanu attiecībā uz pasākumu atcelšanu pēc attiecīgās dalībvalsts lūguma. Mēs atzīmējam, ka Priekšlikumā tomēr nav noteikuma, kas prasītu, lai Komisija pamatotos gadījumos veic novērtēšanu pati pēc savas iniciatīvas, ja šāds lūgums nav saņemts. Komisija mūs informēja, ka tā joprojām varētu šādi rīkoties.

Nav prasības, kas liktu Komisijai novērtēt potenciālo ietekmi uz galasaņēmējiem un valsts budžetu

26. Pienācīgus pasākumus var pieņemt saskaņā ar tiešo, netiešo un dalīto pārvaldību, un, kā teikts Priekšlikuma paskaidrojuma rakstā, šo pasākumu sekas "attiecas uz tiem, kas ir atbildīgi par konstatētajiem trūkumiem". Ja vien Padomes lēmumā nav noteikts citādi, pasākumu piemērošana neskar valsts pārvaldes iestāžu vai dalībvalstu pienākumu īstenot programmu vai fondu, uz ko attiecas pasākums, un pienākumu veikt maksājumus galasaņēmējiem ⁽²⁾. Mēs norādām, ka Priekšlikumā nav noteikumu par to, kā iepriekš minēto varētu nodrošināt. Praksē tas nozīmētu, ka attiecīgā dalībvalsts iesaistās un maksā vai citādi nodrošina projektu vai programmu finansēšanu.

27. Šajā kontekstā mēs atzīmējam, ka maksājumus no valsts un ES līdzekļiem var veikt nosacījumu, ka ir pieejami budžeta līdzekļi, kā atklājās mūsu revīziju laikā ⁽³⁾. Komisija ir mūs informējusi par noteikumiem, kurus tā ierosinājusi ⁽⁴⁾ nākamajai DFS un kuri valsts iestādēm uzliktu virkni pienākumu nodrošināt maksājumus saņēmējiem pilnā apmērā un savlaicīgi. Tomēr mēs norādām, ka arī ierosinātajā kopīgo noteikumu regulā ir noteikums, kas valsts iestādei uzliet pienākumu nodrošināt maksājumu galasaņēmējam ar noteikumu, ka finansējums ir pieejams ⁽⁵⁾.

28. Regulas projekta nolūks ir aizsargāt Savienības budžetu kopumā. Paturot prātā šo mērķi, priekšlikums tomēr tiecas nodrošināt, lai jebkādas veikto pasākumu sekas attiektos uz tām valdības struktūrām, kuras ir atbildīgas par konstatētajiem vispārējiem trūkumiem, nevis uz nevalstiskajiem galasaņēmējiem ⁽⁶⁾ (tādiem kā *Erasmus* studenti, pētnieki vai pilsoniskās sabiedrības organizācijas) vai uz citām dalībvalstīm (piemēram, Eiropas teritoriālās sadarbības programmu ietvaros).

⁽¹⁾ Sk. apvienotās lietas C-74/00 P un C-75/00 P *Falck SpA, Acciaierie di Bolzano SpA* pret Eiropas Kopienu Komisiju, EU:C:2002:524, 139.–141. punkts. <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=47692&pageIndex=0&doclang=FR&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=263967>

⁽²⁾ Tas atspoguļots 119. punktā Eiropas Parlamenta 2018. gada 14. marta rezolūcijā "par nākamo DFS: Parlamenta nostājas sagatavošana attiecībā uz DFS laikposmam pēc 2020. gada", kur teikts, ka "noteikumu pārkāpumi nekādā gadījumā nedrīkst ietekmēt Savienības budžeta līdzekļu galīgos saņēmējus, kuri par šiem pārkāpumiem nav atbildīgi".

⁽³⁾ Revīzijās, ko esam veikuši dalītās pārvaldības jomā, mēs konstatējam līgumus, kuri bija noslēgti starp valsts iestādēm un galasaņēmējiem un kuros bija noteikumi par nosacījumiem, kas saistīja maksājumus ar budžeta finansējuma pieejamību.

⁽⁴⁾ Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu, pārvaldību un uzraudzību ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 1306/2013 (COM(2018) 393 final) un Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai, ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu Plus, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un finanšu noteikumus attiecībā uz tiem un uz Patvēruma un migrācijas fondu, Iekšējās drošības fondu un Robežu pārvaldības un vīzu instrumentu (COM(2018) 375 final).

⁽⁵⁾ Sk. Kopīgo noteikumu regulas priekšlikuma 68. panta 1. punkta b) apakšpunktu.

⁽⁶⁾ Atkarībā no regulas, uz kuras pamata ES finansējumu piešķir, galasaņēmēji ir minēti arī kā galīgie labuma guvēji.

Paturot prātā šo mērķi, Priekšlikumā paredzēts, ka gan tiešajā, gan netiešajā pārvaldībā pasākumus var piemērot tikai tad, ja saņēmējs ir valdības struktūra. Attiecīgi, ja saņēmējs ir nevalstiska struktūra, tad ES finansējumu, kas piešķirts šādi struktūrai, Komisijas ierosinātie pasākumi neskar. Bez ietekmes novērtējuma, kurā būtu paskaidrots, kāda Savienības budžeta daļa būtu noteikti jāatstāj ārpus aizsardzības, kuru nodrošina ierosinātais mehānisms, ir grūti noteikt tā potenciālo apmēru.

3. ieteikums

Mēs iesakām likumdošanas struktūrām prasīt, lai Komisija savā priekšlikumā Padomei detalizēti izvērtētu, kā tiks aizsargātas galasaņēmēju likumīgās intereses. Visu Priekšlikuma 4. panta 1. punktā minēto pasākumu piemērošanas gadījumā (piemēram, saistību samazināšana vai saistību vai maksājumu apturēšana) ir jāaizsargā galasaņēmēju tiesības.

29. Gadījumos, kad valsts līdzekļus izmanto, lai aizstātu apturētos vai samazinātos ES līdzekļus, tiem būtu jānāk no attiecīgās dalībvalsts valsts budžeta. Tas ietekmē dalībvalsts budžetu⁽¹⁾, īpaši lielapjoma ieturējumu vai samazinājumu gadījumā.

4. ieteikums

Mēs iesakām likumdošanas struktūrām prasīt, lai Komisija, pirms tā lemj, kādus pienācīgus pasākumus ierosināt, pienācīgi ņemot vērā proporcionalitātes un nediskriminācijas principu novērtē, kāda būs ES finansējuma samazināšanas iespējamā ietekme uz attiecīgās dalībvalsts budžetu.

Sadarbība ar Eiropas Prokuratūru neattiecas uz visām dalībvalstīm

30. Vispārējs trūkums saistībā ar tiesiskumu dalībvalstī var attiekties uz efektīvu un savlaicīgu sadarbību ar Eiropas Biroju krāpšanas apkarošanai un Eiropas Prokuratūru. Mēs vēršam uzmanību uz to, ka ne visas dalībvalstis piedalās sadarbībā ar Eiropas Prokuratūru, tāpēc noteikumi, kas attiecas uz Eiropas Prokuratūru (pēc tās izveidošanas), ir piemērojami tikai tām dalībvalstīm, kuras piedalās.

5. ieteikums

Mēs iesakām likumdošanas struktūrām precizēt, ka noteikumi, kas attiecas uz Eiropas Prokuratūru (pēc tās izveidošanas), ir piemērojami tikai tām dalībvalstīm, kuras piedalās.

Šo atzinumu Revīzijas palāta pieņēma 2018. gada 12. jūlija sēdē Luksemburgā.

Revīzijas palātas vārdā –
priekšsēdētājs
Klaus-Heiner LEHNE

⁽¹⁾ Savā 2018. gada 14. marta rezolūcijā Eiropas Parlaments paziņoja, ka "Savienības budžets nav piemērots instruments, ar kuru reaģēt uz LES 2. panta neievērošanu, un ka jebkādas iespējamās finansiālās sekas būtu jāuzņemas attiecīgajai dalībvalstij neatkarīgi no budžeta izpildes".